

KÄSIRAAMAT

lk 1

Üldinfo

Küsimustikuga kogutakse andmeid statistikatöök „Ettevõtete innovatsiooniuring“, mille eesmärk on saada teavet ettevõtete strateegiate, teadmiste liikumise ja uuenduste kohta aastatel 2018–2020. Ettevõttele on uuendus uue või oluliselt täiustatud või edasiarendatud toote (kaup või teenus) turule toomine, uue või oluliselt täiustatud protsessi, organisatsiooni- või turundusuuenduse kasutuselevõtt. Uuenduslikkuse puhul on oluline, et uuendus, mida ettevõtte juurutas, oleks uudne ettevõttele endale, kuigi see võib olla nii välja töötatud kui ka varem kasutusele võetud teistes ettevõtetes.

Uuring (The Community Innovation Survey – CIS) korraldatakse ühel ajal kõikides Euroopa Liidu liikmes- ja kandidaatriikides. Innovatsioon on ettevõtete, regionide ja riikide konkurentsivõime peamisi tegureid. Teie osalus uuringus annab võimaluse mõõta Eesti ettevõtete innovaatsiooni, analüüsida selle arengusuundi ja mõista probleeme, mis takistavad innovatsiooni või on ettevõttes uuenduste puudumise põhjuseks. Võimalik on võrrelda Eesti ettevõtete innovaatsiooni taset teiste riikidega, ka tegevusalade kaupa. Uuringu tulemused on oluline allikas ettevõtetele tulu toova innovatsioonipoliitika kavandajatele nii Eestis kui ka Euroopa Liidus.

Uuringus vaadeldakse vähemalt 50 hõivatuga ettevõtteid kõikselt, 10–49 hõivatuga ettevõtetest tehakse stratifitseeritud juhuslik valik tegevusala järgi.

Küsimustik on mõeldud täitmiseks eelkõige ettevõtte juhile või juhtkonna liikmele, kes tegutseb ettevõtte arendamise valdkonnas.

Küsimustik koosneb põhiliselt lihtsatest jah- või ei-vastust või hinnangut nõudvatest küsimustest, mis kergendab täitmist.

Küsimustikus on ka rahalisi näitajaid, mis on mõeldud vastamiseks pigem raamatupidajale. Kui täpsed summad ei ole teada, tuleks märkida ligikaudne väärtus.

Kui teie ettevõtte asutati 2018. aastal või hiljem, siis peaks teie ettevõtte tegevus olema uuenduslik, v.a juhul kui ettevõtte loodi varem eksisteerinud ettevõtte baasil ja selle tooteid ega protsesse ei uuendatud.

Kui teie ettevõtte kuulub kontserni (ettevõtete gruppi), siis palume esitada andmed ainult teie ettevõtte kohta. Kui seda pole võimalik teha, siis palume lisada vastava märkuse: „Ühised andmed esitatud ettevõtete kohta“.

Küsimustik koos juhenditega on Statistikaameti veebilehel www.stat.ee rubriigis „Esita andmeid / Küsimustikud / 12932021 – „Ettevõtete innovatsiooniuring“. Küsimustiku kood on 1293. Andmed palume esitada veebikeskkonnas eSTAT aadressil <https://estat.stat.ee/>. Lisateavet küsimustiku esitamise ja täitmise kohta saab telefonil 625 9100 või e-posti aadressil klienditugi@stat.ee.

Klõpsates ekraanil menüüribal „Abi“, leiate eSTAT-i kasutamise ja toimimise juhised. Küsimustiku käsiraamatu nägemiseks klõpsake küsimustiku perioodide lehe päises nupul „Vaatan rohkem“, seejärel nupul „Vaata juhendeid“. Avaneb juhendite vaade, kust saate sobival nupul klõpsates valida vajaliku juhendi. Juhend avaneb PDF-vormingus. Nupp „Vaata juhendeid“ avaneb ka küsimustiku päisest enne küsimustiku täitmise alustamist. Päise sulgemiseks klõpsa „Vaatan vähem“.

Küsimustiku esitamiseks vajutage nuppu „**Kontrolli küsimustikku**“, mis paneb tööle kontrollid. Vigade ilmnmisel saab neid parandada. Võimalikud vigased näitajad on märgitud tähisega „?“ . Küsimärgi alt leiate kontrollitud väärtuse ja selgitava teksti. Kui olete andmed esitanud ja vead parandanud, klõpsake küsimustiku lõpus olevat nuppu „**Kinnitan**“.

Soovitav on peale iga tabeli täitmist tabel salvestada ning seejärel valida tabeli päisest „**Kontrolli tabelit**“. See võimaldab kohe tabeli täitmise korrektsust kontrollida.

Üleliigse vastuse saab eemaldada, kui klõpsata rippmenüüs „Otsi“ ja esimese valiku vahel olevale tühjale alale:

Tabeli saab tühistada, kui klõpsata tabeli päises hammasratta alt avaneval nupul „Tühista tabel“.

Küsimustik on jaotatud teemade kaupa väiksemateks osadeks (nähtaval ülemisel menüüribal), mis omakorda jagunevad lehekülgedeks. Soovitame küsimustiku täitmisel liikuda järjestikku, vastavalt küsimustiku ülesehitusele, et vältida olukorda, kus mõned küsimused jäävad kogemata vastamata. Samuti on küsimustikul suunamisi, kus osale küsimustele pole vaja olenevalt eelmise küsimuse vastusest vastata. Iga lehekülje lõpetamisel klõpsake „Salvesta“ ja liikuge edasi nupuga „Edasi“. Tagasi saab liikuda nupuga „Tagasi“.

Paljude küsimuste juurde on lisatud abiinfo, mis on nähtav, kui liikuda hiirega vastava küsimuse peale.

Uuringu tulemused avaldatakse statistika andmebaasis <https://andmed.stat.ee/et/stat> valdkonnas „Majandus / Teadus. Tehnoloogia. Innovatsioon“. Statistika avaldamise ajad on kirjas avaldamiskalendris, mis on tarbijale kättesaadav Statistikaameti veebilehel.

Andmete kogumise seaduslik alus. Statistikaamet kogub andmeid Vabariigi Valitsuse kinnitatud [statistikatööde loetelu](#) alusel. Andmete esitamise kohustuse sätestab [riikliku statistika seadus](#). Statistikaametile usaldatud andmed on kaitstud – neid kasutatakse üksnes statistika tegemiseks.

Lisateavet küsimustiku täitmise ja esitamise kohta saab telefonil 625 9100 või e-posti aadressil klienditugi@stat.ee.

Teie andmete õigsus tagab statistilise info tõepärasuse.

Küsimustikus kasutatavad mõisted ja selgitused

Mõiste	Selgitus
Uuenduslikkus (innovatsioon)	<p>Uuringus mõistetakse uuendusena ettevõtte turule toodud uut või oluliselt täiustatud toodet (kaupa/teenust), samuti uue või oluliselt täiustatud tootmisprotsessi kasutusele võtmist ettevõttes. Toote- ja protsessiuuendus baseerub uute tehnoloogiliste lahenduste rakendamisel, eksisteerivate tehnoloogiate uuel kombinatsioonil või muude ettevõtte hangitud teadmiste ärakasutamisel. Uuendustegevus ei pruugi alati lõppeda uue toote või teenuse turule toomisega ega lõpetatud tootmisprotsessi täiustamisega. Uuendustegevus võib jääda pooleli või lõppeda enne lõpptulemuseni jõudmist mitmesugustel põhjustel.</p> <p>Peamised tegevusvaldkonnad ettevõttes, mis võivad viia uuendusteni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teadus- ja arendustegevus • Inseneritegevus, disain ja muu loometööga seotu • Turundus ja kaubamärgi väärtusega seotud tegevused • Intellektuaalomandiga seotud tegevused • Personali koolitamisega seotud tegevused • Tarkvaraarenduse ja andmebaasidega seotud tegevused • Investeeringud põhivarasse • Innovatsioonitegevuse juhtimine
Tooteuuendus	<p>Tooteuuendus on toode (kaup või teenus), mis erineb omaduste või kasutusviisi poolest oluliselt ettevõtte senistest toodetest. Uuendusena ei lähe arvesse teiste ettevõtete muutusteta toodete edasimüük või pelgalt nende esteetilised täiendused. Arvesse lähevad ka väiksemad, kuid siiski märkimisväärsed muudatused olemasolevates toodetes (kaup või teenus). Täiustusena käsitleme ka seda, kui ettevõtte loob tootest parandatud omadustega versiooni, parendab järk-järgult kindlas suunas olemasolevat toodet (kaup või teenus), selle tarbimisomadusi, funktsionaalsust, kvaliteeti, tehnilist kirjeldust, töökindlust, vastupidavust, majanduslikku efektiivsust kasutamise ajal, taskukohasust, mugavust, kasutatavust ja kasutajasõbralikkust. Tooteuuenduse käigus ei pea ilmingimata täiendama kõiki funktsioone. Samal ajal võib uue funktsiooni täiustamist või lisamist kombineerida ka teiste funktsioonide kadumise või mõnede nõuete vähenemisega. Tooteuuenduste tegemisel võib kasutada uusi teadmisi või tehnoloogiaid, kuid need võivad põhineda ka uute kasutusvalade või olemasolevate teadmiste või tehnoloogiate kombinatsioonidel.</p>

Mõiste	Selgitus
	<p>Tooteuenduse alla ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ebaolulised muudatused või parandused; • rutiinne kategooria tõstmine; • hooajalised muutused (nt rõivamood); • toote kohandamine üksiku tarbija vajadustele, kui sellega ei kaasne olulisi täiendusi võrreldes teistele tarbijatele pakutavaga; • disainimuutused, millega ei kaasne tehniliste tingimuste või funktsionaalsuse muutusi; • kaupade ümbernimetamine või -pakendamine uue turu jaoks; • teistelt ettevõtetelt hangitud uute kaupade või teenuste edasimüük, v.a juhul kui tegemist on teie ettevõtte välismaa tütarettevõttes väljatootatud ja toodetud kaupade ja teenustega. <p>Näiteid kaupade tooteuendusest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • täiesti uued tooted; • paremate omadustega materjali kasutamine (mittekortsuv tekstiil, keskkonnasäästlik plast, kergem ja tugevam komposiit jms); • uute või täiustatud komponentide lisamine olemasolevatele toodetele (GPS-süsteem transpordivahendile, kaamera mobiiltelefonile, kinnitusvahend rõivale jms); • kodumasinatele tarkvara lisamine, mis suurendab nende kasutajasõbralikkust või kasutamismugavust (nt väljalülituv röster); • uute funktsioonide lisamine (kahepoolne trükk, täitumisest teatavad prüginoõud, ladustamiseks sobivalt kokkupandavad tooted jms). <p>Näiteid teenuste tooteuendusest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uute teenuste lisamine; • teenuse kättesaadavuse parandamine (nt rendiauto koju toimetamine või kliendi valitud kohas tagastamiseks maha jätmise, samal päeval kauba kättetoimetamine veebiostude puhul); • jagamismajanduse teenused, nagu Uber, Taxify, Lyft, AirBnB, Listia, TaskRabbit jne; • internetiteenused, nagu internetipank, maksed või piletite (transport, meelelahutus) tellimine; • uued garantiiliigid või garantii sidumine teiste teenustega (nt kliendikaardiga); • gaasipõletite ülesseadmine vabas õhus paiknevates toitlustamiskohtades; • elukindlustuse moodulkontseptsiooni kasutuselevõtt; • automaatne häälvastamine.
<p>Protsessiuendus</p>	<p>Protsessiuendusi tehakse nii tööstuses kui ka teeninduses ja see kujutab endast uue või oluliselt täiustatud tootmisprotsessi kasutuselevõttu. Protsessiuenduse alla kuuluvad tehnoloogia-, seadme- ja/või tarkvaramuudatused, mille eesmärk on parandada toote kvaliteeti ning suurendada tootmise või selle abitegevuse tõhusust ja/või paindlikkust, keskkonnasäästlikkust või turvalisust. Protsessiuendus hõlmab endas nii põhiprotsessi arendust kui ka tugiteenuste, nagu turustamise ja logistika, turunduse, müügi ja müügijärgse teeninduse, ettevõtte mõeldud info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) teenuste, haldus- ja juhtimisfunktsioonide, inseneriteenuste ja sellega seotud tehniliste, firmale mõeldud teenuste ning toote- ja äriprotsesside arendamist.</p> <p>Protsessiuendus võib olla ajendatud eesmärgist suurendada efektiivust või ressursitõhusust, töökindlust või vastupidavust, taskukohasust, mugavust ja kasutatavust nii ettevõttes kui ka väljaspool ettevõtet. Protsessiuendus nõuab tavaliselt mitut sammu alates esialgselt arendamisest, mõne ärifunktsiooni katsetamisest kuni rakendamiseni kõigis asjakohastes ärifunktsioonides.</p> <p>Protsessiuendus arvestatakse juurutatuks siis, kui see on võetud kasutusele ettevõttesisestes või -välistes toimingutes.</p> <p>Protsessiuendus võib hõlmata alljärgnevat ettevõtte ärifunktsioone:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte tegevuse põhiprotsess • Jaotus ja logistika (transport, ladustamine, tellimuste töötlemine jms) • Turundus ja müük (turundusmeetodid, sealhulgas reklaam, tootearendus ja paigutus, toodete pakendamine, otseturundus (teleturundus), näitused ja messid, turu-uuringud ja muud tegevused uute turgude arendamiseks; hinnakujundusstrateegiad ja -meetodid; müük ja müügijärgne tegevus, klienditugi ja kliendisuhete tegevus • Info- ja kommunikatsioonisüsteemid (riist- ja tarkvara; andmetöötlus ja andmebaas; hooldus ja remont; veebimajutus ja muud arvutitega seotud teabeedastused) • Haldus ja juhtimine (strateegiline ja üldine ärijuhtimine (valdkonnavaheline otsustusprotsess), sealhulgas tööülesannete korraldamine; üldjuhtimine (õiguslikud, planeerimis- ja avalikud suhted); raamatupidamine, auditeerimine, maksed ja muu finants- või kindlustustegevus; inimressursside juhtimine (koolitus ja haridus, töötajate värbamine, töökoha korraldamine, ajutiste töötajate töölevõtmine, palgaarvestus, tervishoiu- ja arstiabi); hanked, välissuhted tarnijatega, liidud jne) • Äriprotsessi ja tootearendus

Mõiste	Selgitus
	<p>Näiteid protsessiuuendusest kaupade ja teenuste tootmisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uue või oluliselt täiustatud tootmistehnoloogia kasutuselevõtt, nagu automaatika või reaalajas töötavate sensorite rakendamine tootmisprotsessi juhtimisel; • uute masinate ja seadmete kasutuselevõtt uute või oluliselt täiustatud toodete tootmiseks; • tootmisprotsessi tõhustamisega materjali- või energiakulu vähendamine; • tootearendus arvuti abil; • trükiprotsessi digitaliseerimine; • tellimuste vastuvõtmise süsteemi oluline täiustamine; • protsesside juhtimise või ühitamise tarkvara; • uued riskide hajutamise meetodid. <p>Näiteid protsessiuuendusest logistikas, tarnimisel või jaotamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vöökoodi või identifitseerimiskiipide kasutuselevõtt jälgimaks materjalide liikumist läbi varustusliini; • GPS-jälgimissüsteem transportimisel; • elektrooniline automatiseeritud tagasiside varustajatega; • infosüsteemidel baseeruv logistika; • ladude minimeerimise süsteem. <p>Näiteid info- ja kommunikatsioonisüsteemide uuendusest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvutite tarkvara, programmikirjelduste ja nii süsteemide kui ka rakenduste tarkvara tugimaterjalide ettevõttesisene arendamine ning ost (sealhulgas standardsed tarkvarapaketid, eritellimusel loodud tarkvaralahendused ja toodete või seadmete tarkvara); • elektrooniliste andmebaaside ja muu elektroonilise teabe omandamine, ettevõttesisene arendamine ja analüüs, sealhulgas patentitud elektroonilistest andmebaasidest ning avalikult kättesaadavatest aruannetest või internetist saadud andmete kogumine ja analüüsimine; • infotehnoloogiasüsteemide (sealhulgas arvutiprogrammide ja andmebaaside) funktsioonide uuendamine või laiendamine, sealhulgas statistilise andmeanalüüsi ja andmekaevega seotud tegevused. <p>NB! Tarkvaraarendus on innovatsioonitegevus juhul, kui selle tulemusel töötatakse välja uued või täiustatud äriprotsessid või tooted (näiteks arvutimängud, logistikasüsteemid) või äriprotsesside integreerimiseks mõeldud tarkvara. Andmebaasidega seotud tegevused on innovatsioonitegevused, kui neid kasutatakse innovatsiooni otstarbel, näiteks materjalide omaduste või klientide eelistuse kohta käivate andmete analüüsimiseks.</p> <p>Näiteid protsessiuuendusest turunduses:</p> <p>Näiteid turundusuuendustest disainis või pakendamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olemasolevate toodete uudne disain; • tarbijatoodete eridisain; • sihtgrupist olenev pakendamine (erinev kaanekujundus sama raamatu lastele ja täiskasvanutele mõeldud eksemplaridel). <p>Näiteid turundusuuendustest turustamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • esialgsed turu-uuringud ja -testid; • toote turule toomise reklaamimine ja soovitud tootepaigutusmeetodite esitamine; • toote kasutamist ja omadusi tutvustavad meediasaadet eriinstitutsioonides (näiteks haiglasisene kinnine telekanal), et suurendada toote läbimüüki; • laomüük teatud eelisõigusega klientidele (nt sooduskaardi omanikele); • turundus sihtgruppidele isikustatud andmete alusel (andmed võidakse saada näiteks klientide veebilehe külastamisel või nende vastustest reklaamikampaaniatele); • esmakordne kõrgeklassiliste kaupade jaemüügi kasutuselevõtt (luksuspoed). <p>Näiteid turundusuuendustest hinnakujundusel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tooteinnovatsioonide hinnakujundusmehhanismide kasutuselevõtt, nt esmakordne muutuvhindade kasutuselevõtt (hind sõltub ostu sooritamise kohast ja ajast, ostjast jms); • esmakordne hinnaalandus turuosa suurendamise või tootemargi tuntukstegemise eesmärgil; • esmakordne hinnaalanduse süsteemi kasutamine (näiteks kliendikaardid). <p>Näiteid protsessiuuendusest halduse ja juhtimise ning üldise ärijuhtimise vallas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulusäästliku tootmise printsiipide rakendamine; • äriprotsesside ümberkujundamine; • tarneahela haldamine; • ametlike või mitteametlike töögruppide loomine parandamaks ligipääsu eri osakondade (tootmine, müük, uurimis- ja arendustegevus jne) teadmistele ja nende teadmiste efektiivsemaks ühiseks kasutamiseks;

Mõiste	Selgitus
	<ul style="list-style-type: none"> • kvaliteedikontrolli standardite kasutuselevõtt hankijate ja alltöövõtjate jaoks; • varude haldussüsteemi kasutuselevõtt ressursijaotuse optimeerimiseks alates sisendressurssidest kuni valmistoodanguni; • teadmiste juhtimissüsteemi kasutuselevõtt; • esmakordne üleminek paberivabale asjaajamisele; • esmakordne individuaalsete või grupiliste ergutusvahendite rakendamine. <p>Näiteid organisatsiooni töökorralduses:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juhtimistasandite arvu vähendamine; • kohustuste muutmine (näiteks personalile oluliselt suuremate õiguste andmine tööprotsessi kontrolliks koos kaasneva vastutusega); • uute allüksuste loomine (näiteks lahutades turunduse juhtimise tootmise juhtimisest) või allüksuste ühendamine; • meeskonnatöö; • uue õppe- või koolitussüsteemi rakendamine; • personali koolitamine innovatsiooni rakendamiseks, nt uue tarkvaraga logistikasüsteemide või uute seadmete kasutamiseks • uuenduste rakendamisega seotud koolitused, nt personalile tooteuuenduste tunnuste tutvustamine. <p>Näiteid organisatsiooni välissuhtluses:</p> <ul style="list-style-type: none"> • esmakordne alltöövõtu kasutamine (tootmiseks või arendustegevuseks), millega kaasneb ettevõttesisese töökorralduse muutus; • esmakordne tihe koostöö teise ettevõtte või organisatsiooniga, mis nõuab ka ajutist töötajate vastastikust vahetust.
<p>Muudatused, mis ei lähe arvesse uuendusena</p>	<p>Rutiinsed muudatused, värskendused – siia hulka kuuluvad ainult kodeerimisvigade leidmiseks ja eemaldamiseks tehtud tarkvarauuendused ning hooajalised muudatused riidemoes</p> <p>Lihne kapitali asendamine või laiendamine – hõlmab kasutatavatele seadmetele identsete mudelite ostmist ning olemasolevate seadmete või tarkvara väheulatuslikku laiendamist või uuendamist. Uued seadmed või laiendused peavad olema ettevõttele uued ja tooma kapitalis kaasa märkimisväärse muutuse.</p> <p>Väikesed välised muudatused – nt värvimuutus või väike kujumuutus, ei vasta olulise erinevuse nõudele ega ole seega tooteinnovatsioonid</p> <p>Eritellimustooted – ettevõtted toodavad ühekordseid ja tihti keerukaid kaupu ja teenuseid ning müüvad neid turul (nt arvutimängud, filmid) või kliendi tellimuse alusel (nt hooned, tootmistehased, logistikasüsteemid, masinad, konsultatsiooniaruanded). Kui toodetak ühekordne kaup aga ei erine omadustelt oluliselt ettevõtte varasemast toodangust, ei ole tegemist tooteinnovatsiooniga. See ei ole ka protsessiuuendus, välja arvatud juhul, kui ettevõtte pidi ühekordse kauba jaoks arendama ja kasutama varasemast oluliselt erinevaid või täiendatud tegevusi. Eritellimustoote esmakordset tootmist aga võib pidada protsessiuuenduseks.</p> <p>Reklaamitud kontseptsioon, prototüüp või veel mitteeksisteeriva toote mudel – ei ole enamasti tooteuuendus, kuna ei vasta rakendamise nõudele ja seda ka juhul, kui klientidel on võimalik toodet ette tellida või tasuda selle eest ettemaksu (nt rahvahanke kaudu rahastatud tootekontseptsiooni puhul), sest idee arendamine ei pruugi õnnestuda või selle kasutusele võtmiseks võib kuluda oodatust tunduvalt kauem aega.</p> <p>Loome- ja kutsevaldkonna teenuseid pakkuvate ettevõtete väljund (nt klientidele esitatavad aruanded, raamatud, filmid) ei ole neid osutavatele ettevõtetele tingimata uuendus. Näiteks kui konsultatsiooniettevõtte koostab kliendile lepingu alusel aruande, milles esitatakse disainiprojekti tulemuste kokkuvõte, ilma et see kaasaks olulisi uudeid elemente, ei ole see konsultatsiooniettevõtte mõistes tooteinnovatsioon. Uuringu roll innovatsioonis seda telliva ettevõtte jaoks sõltub sellest, kas see ettevõtte kasutab uuringu tulemusi enda uuendustegevustes. Küll aga võib tegevust konsultatsiooniettevõtte puhul uuenduseks pidada juhul, kui kliendile projekti pakkumise käigus rakendati uusi äriprotsesse või turul müüdivad plaanid või kavandid vastavad uudsuse ja olulise erinevuse kriteeriumitele.</p> <p>Jaemüügi-, hulgimüügi-, transpordi-, hoiustamis- ja isikuteenuseid osutava ettevõtte puhul on olemasolevate või uute teenuste juurutamine uuendus vaid juhul, kui need eeldavad olulisi muudatusi ettevõtte ärimudelites. Puuviljade maaletooja või hulgimüüja, kes hakkab jaemüüjatele pakkuma uut puuviljasorti, ei ole teinud uuendust, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa olulise muutuse tema äriprotsessides, näiteks uue tarneahela loomise või uudse jahutamisseadme ostu (nt värskete toodete pakkumiseks, mis varem võimalik ei olnud).</p>

Mõiste	Selgitus
	<p>Uute alustanud ettevõtete (millest enamik osutavad teenuseid) tegevus võib innovatsiooni põhimõistest lähtudes tekitada segadust, kui ettevõttel ei ole varasemaid tooteid ega äriprotsesse, mille põhjal uuenduslikkust hinnata. Sellisel juhul on võrdlusgrupiks turg – uue ettevõtte toode on uuendus, kui see erineb oluliselt samadel turgudel pakutavatest teistest toodetest, ja uue ettevõtte äriprotsess on protsessiuuendus, kui see erineb oluliselt konkurentide kasutatavatest äriprotsessidest.</p> <p>Täiendava kvalifikatsiooni lisandumiseta ei ole ühinemised ega teiste ettevõtete omandamine iseenesest äriprotsesside uuendus. Ühinemised ja omandamised võivad äriprotsesside uuendusi soodustada, kui ettevõtte arendab või võtab uue äriprotsessi kasutusele ühinemise tulemusel või ühinemise või omandamise edukuse suurendamiseks.</p> <p>Äriprotsessi kasutamise lõpetamine, äriprotsessi allhanke lõpetamine või toote turult kõrvaldamine ei ole uuendused. Küll aga võib uuenduse kriteeriumitele vastata äriprotsesside esmakordne rakendamine eesmärgiga teha kindlaks, millal peaks teatud tegevuse lõpetama.</p> <p>Väljaspool tootmistegureid määratud hindadest tingitud muudatused ei ole tõenäoliselt innovatsioon. Näiteks ei ole tegemist innovatsiooniga olukorras, kus mobiiltelefoni mudel pannakse kokku ja müüakse madalama hinnaga põhjusel, et langes videoprotsessori kiibi hind.</p> <p>Uue äri- või juhtimisstrateegia loomine ei ole uuendus, välja arvatud juhul, kui seda ka rakendatakse. Samuti ei ole uuendus äriprotsessi muutmine, kui seda täpselt samal kujul juba kasutatakse ettevõtte mõnes teises osakonnas.</p>
Uuenduslik ettevõtte	<p>Uuenduslik ettevõtte esitab vaatlusperioodi kohta ühe või mitu uuendust. See hõlmab nii ettevõtteid, kes on uuenduse ise välja töötanud, kui ka ettevõtteid, kes on seda teinud kellegagi koostöös.</p> <p>Vaatlusperioodi jooksul võib ettevõtte iga uuendustegevus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anda tulemuseks uuenduse. Uuenduslik tegevus võib seejärel vaatlusperioodi ajal ka pärast rakendamist lõppeda või selle tegemist võidakse jätkata teiste uuendusprojektide raames; • olla veel pooleli, ilma et uuendus oleks rakendatud. Tegevus võib alles kesta ja kulgeda ettenähtud kava alusel või olla erinevatel põhjustel edasi lükatud (nt tehnilised raskused, oskuste või rahastamise puudus); • olla lõpetatud, katkestatud või ajutiselt peatatud, näiteks juhul, kui uuenduse arendamiseks tehtavad tegevused peatatakse enne uuenduse rakendamist. <p>Mitteuuenduslik ettevõtte ei esita vaatlusperioodi kohta ühtegi uuendust.</p> <p>Aktiivselt uuendav ettevõtte tegeleb vaatlusperioodil teatud ajal jooksul ühe või mitme tegevusega uue või täiustatud sihtotstarbelise toote või äriprotsessi arendamiseks või rakendamiseks. Nii uuenduslikud kui ka mitteeuenduslikud ettevõtted võivad vaatlusperioodi ajal olla aktiivselt uuendavad.</p>
Teadus- ja arendustegevus	<p>Teadus- ja arendustegevuse all mõistetakse süstemaatilist tegevust, mille eesmärk on teadmiste hulga kasv ning nende teadmiste kasutamine uute rakenduste väljatöötamiseks. Rakendused võivad olla nii uued või oluliselt täiustatud tooted (kaubad või teenused) kui ka protsessid (sh näiteks tarkvaraarendus). Ettevõttesisest uurimis- ja arendustegevust tehakse ettevõtte oma tööjõuga.</p> <p>Teadus- ja arendustegevus uuendustegevusena: definitsiooni kohaselt tehakse rakendusuuringuid konkreetse praktilise tulemuse või eesmärgi saavutamiseks ning katse- ja arendustöid uute toodete või protsesside arendamiseks või olemasolevate toodete või protsesside täiustamiseks. Seega on selle tegevuse eesmärk uuenduse saavutamine. Kuigi ettevõtte ei pruugi teadmiste täiendamiseks tehtud alusuuringuid vaatlusperioodi jooksul konkreetse uuenduse elluviimiseks kasutada, lähevad kõik äriettevõtete tehtud või ostetud teadus- ja arendustegevused praktilistel põhjustel arvesse uuendustegevustena.</p>
Müügitulu	<p>Müügitulu on nii põhi- kui ka kõrvaltegevusena valmistatud toodete, osutatud teenuste ja edasimüügiks soetatud kaupade müügist saadud või saadaolev tulu, mis ei hõlma käibemaksu ega aktsiise. Müügitulu võrdub saadud või saadaoleva tasuga ja seda arvestatakse tekkepõhiselt. Müügitulu on omandiõiguse üleminek ostjale.</p> <p>Müügitulusse arvestatakse ka taara ja pakkematerjali maksumus, samuti komisjoni- ja agendilepingute teenustasud (komisjonitasud).</p>

KÜSIMUSTE SELGITUSED

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
1.1.	KONTSERN	Kui teie ettevõtte kuulub kontserni (ettevõtete gruppi), vastake kõigile järgmistele küsimustele ainult oma ettevõttest lähtudes. Ärge lisage oma tütaretevõtete või emaettevõtte (olgu Eestis või välismaal) kohta käivaid andmeid.
A1	Kas teie ettevõtte kuulus 2020. aastal kontserni (ettevõtete gruppi)?	<p>Andmed kontserni kuulumise kohta on eeltäidetud statistilise profiili info põhjal, mille aluseks on äriregistri andmestik. Vajaduse korral saate eeltäidetud andmeid parandada. Juhul kui olete ka EKOMARi esitaja, siis palun jälgige, et kontserni kuuluvuse tunnus oleks mõlemas uuringus täidetud ühtemoodi.</p> <p>Kontsern koosneb kahest või enamast juriidilisest ettevõttest, millel on sama omanikering. Iga kontserni kuuluv ettevõtte võib teenindada eri turgu (riigis või piirkonnas tegutsevate tütaretevõtetega) või teenindada eri tooteturge. Peakontor kuulub samuti kontserni.</p> <p><i>Kui vastasite eitavalt küsimusele A1, et ettevõtte ei kuulu kontserni, siis liikuge edasi küsimuse B1 juurde!</i></p>
A2	<p>Millistes valdkondades tegi teie ettevõtte aastatel 2018–2020 koostööd mõne teie kontserni kuuluva ettevõttega?</p> <p>Kontserni teistest ettevõtetest liikus teie ettevõttesse ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehnika- ja tehnoloogiateadmisi • raha • personali • äriteenuseid või muud äritegevust (<i>in-sourcing</i>) <p>Teie ettevõttest liikus kontserni teistesse ettevõtetesse ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehnika- ja tehnoloogiateadmisi • raha • personali • äriteenuseid või muud äritegevust (<i>out-sourcing</i>) 	Märkige, kas koostööd tehti Eestis või välismaal asuvate teie kontserni kuuluvate ettevõtetega. Kui koostööd ei tehtud, valige „Ei liikunud“.
A3	<p>Kas teie ettevõtte üritas saada või sai aastatel 2018–2020 kontsernisest laenu?</p> <p>Juhul kui teie ettevõtte sai kontsernisest laenu, siis kas vähemalt osa saadud rahast kasutati teadus- ja arendustegevuseks või muuks uuenduslikuks tegevuseks?</p>	TA ehk teadus- ja arendustegevus on süstemaatiline tegevus, mille eesmärk on saavutada uusi teadmisi või kasutada olemasolevaid teadmisi uute rakenduste väljatöötamiseks.
2.1.	STRATEEGIAID JA ETTEVÕTLUSKESKKOND	
B1	<p>Palun hinnake, kui olulised olid teie ettevõttele aastatel 2018–2020 järgmised strateegilised tegevused. Keskendumine ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1a) olemasolevate toodete täiustamisele • 1b) uute toodete turule toomisele • 2a) hinna langetamisele (tegutsemine hinnaliidrina) • 2b) kõrge kvaliteedi tagamisele (tegutsemine kvaliteediliidrina) • 3a) tootevaliku laiendamisele • 3b) ühele või mõnele põhitootele • 4a) väljakujunenud kliendirühmade rahulolu tagamisele • 4b) uute kliendirühmade niidumisele • 5a) standardtoodetele • 5b) kliendipõhistele lahendustele 	<p><i>Strateegilised tegevused on loetelus paaride kaupa (nt 1a ja 1b). See aitab tegevuste sisu paremini mõista.</i></p> <p>Hinnaliidriks olemise all peetakse silmas olukorda, kus valdkonna juhtiv ettevõtte suudab sektoris avaldada piisavalt mõju, et määrata kindlaks kaupade või teenuste hind turu jaoks.</p> <p>Standardtooted on valmislahendused, mis on mõeldud laiemale tarbijaskonnale.</p> <p>Kliendipõhised lahendused on kohandatud tooted, eritellimustooded, erilahendused, kliendi mõõtude järgi, kliendi nõudeid arvestavad arendused standardlahenduses jne.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
B2	<p>Palun hinnake, mil määral kirjeldavad loetletud väited olukorda, millega teie ettevõtte aastatel 2018–2020 kokku puutus?</p> <p>Hinnang olulisusele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tooted aegusid kiiresti • keeruline oli ennustada, kuhu tehnoloogiad edasi arenevad • konkurendi tooted olid hõlpsasti asendatavad teie ettevõtte omadega • teie ettevõtte turupositsioon sattus ohtu uute konkurentide turule sisenemise tõttu • konkurentide tegevust oli raske ennustada • muutusi nõudluses oli keeruline ennustada • tugev konkurents väljastpoolt Eestit • hinnatõus tõi kaasa klientide kaotuse 	<p><i>Küsimustikus on toote all mõeldud nii toodet kui ka teenust.</i></p>
B3	<p>Milliseid alljärgnevalt loetletud tooteid teie ettevõtte aastatel 2018–2020 tootis/pakkus või tarnis?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standardtooteid ehk valmislahendusi, mis on mõeldud laiemale tarbijaskonnale • Tooteid, mida ettevõtte töötas välja ja arendas spetsiaalselt konkreetsete tarbijate* vajaduste alusel (kohandamine) • Tooteid, mille valmistamisel tehti koostööd tarbijaga, tarbijatel oli oluline osa uute ideede väljatöötamisel, kujundamisel ja tootarenduses (koosloome) 	<p><i>Küsimustikus on toote all mõeldud nii toodet kui ka teenust.</i></p> <p>Tarbija ei pea olema lõpptarbija, vaid võib olla ka vahelüli, nt tellija.</p> <p>Standardtooted on valmislahendused, mis on mõeldud laiemale tarbijaskonnale.</p> <p>Kliendipõhised lahendused on kohandatud tooted, eritellimustoodet, erilahendused, kliendi mõtude järgi, kliendi nõudeid arvestavad arendused standardlahenduses jne.</p> <p>Kohandamine erineb koosloomest selle poolest, et klient piirdub ainult oma vajadustest teavitamisega ega ole kaasatud uute toodete või lahenduste väljatöötamisse.</p> <p>Koosloome (co-creation) on protsess, kus toodet või teenust arendatakse koos selle kasutajate, st klientide või võimalike klientidega. Koosloomes peetakse aktiivselt dialoogi toodet või teenust kasutavate inimestega. Sellisel juhul on võimalik saada uusi ideid ja arenguetpanekuid niisuguste aspektide kohta, mida ettevõtte ise ei osanud arvesse võtta.</p>
3.1.	INTELLEKTUAALOMAND	
C1	<p>Kas aastatel 2018–2020 teie ettevõtte ...?</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitas autoriõiguse rikkumise kohta vaide • rakendas ärisaladuse kokkuleppeid 	<p>Autoriõigus tekib kirjandus-, kunsti- ja teadusteostele. Teos on mis tahes originaalne tulemus kirjanduse, kunsti või teaduse valdkonnas, mis on väljendatud mingisuguses objektiivses vormis ja on tajutav ning reprodutseeritav. Autorile kuuluvad isiklikud ja varalised õigused.</p> <p>Ärisaladust rakendatakse ettevõtte sellise intellektuaalse vara kaitsmiseks, mida ei ole võimalik kaitsta patentide või autoriõigusega. Ärisaladuse kaitsmise näited on: konfidentsiaalsuskokkuleppe klauslite lisamine uue ärisuhte alustamisel; konfidentsiaalsuskohustuse kokkulepped töötajate, teadlaste või praktikantidega; ärisaladuse hoidmise sätted töölepingutes ja sisekorraeeskirjades.</p> <p>Ärisaladus on valem, tava, protsess, kaubanduslik meetod jne, mida teised turul osalejad ei tunne ja mis annab ettevõttele majanduslikke eeliseid konkurentide ees.</p>
C2	<p>Kas aastatel 2018–2020 teie ettevõtte ...?</p> <ul style="list-style-type: none"> • litsentsis oma intellektuaalomandiõigusi teistele • müüs (või loovutas) oma intellektuaalomandiõigusi • vahetas intellektuaalomandiõigusi (ühiskasutus, ristlitsentsimine jne) 	<p>Litsentsimine on tehing, millega üks isik (litsentsiandja) annab teisele isikule (litsentsisaaja) õiguse teostada intellektuaalsest varast tulenevaid õigusi kokkulepitud ulatuses ja kokkulepitud territooriumil, litsentsisaaja aga kohustub selle eest maksma (litsentsitasu).</p> <p>Intellektuaalomand on kaubamärgid, patendid, tööstusdisainilahendused, kasulikud mudelid.</p> <p>Ristlitsentsimine tähendab, et vähemalt kaks ettevõtet vahetavad vastastikku oma patentide litsentse.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
C3	<p>Kas teie ettevõtte ostis või litsentsis aastatel 2018–2020 teistelt patente või muid intellektuaalomandiõigusi?</p> <p>Kui vastasite küsimusele „Jah“, siis kellelt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • erasektori ettevõtelt või eraisikutelt • riiklikelt teadusasutustelt, ülikoolidelt ja teistelt kõrgharidusasutustelt 	<p>Patent on leiutiste õiguskaitsse üks vorm, mille all mõeldakse tehniliste probleemide lahendamiseks loodud tehnilisi lahendusi. Avastusi, korralduslikke lahendusi ja äriideid leiutisteks ei peeta ning neid ei saa patentida.</p> <p>Intellektuaalomand on kaubamärgid, patendid, tööstusdisainilahendused, kasulikud mudelid.</p> <p>Märkige kõik, mis sobivad.</p>
C4	<p>Kas teie ettevõtte ostis aastatel 2018–2020 masinaid, seadmeid või tarkvara?</p> <ul style="list-style-type: none"> • senisel või täiustatud tehnoloogial põhinevaid masinaid, seadmeid või tarkvara • täiesti uuel tehnoloogial põhinevaid masinaid, seadmeid, täiesti uue tarkvara 	
4.1.	<p>KLIIMAMUUTUSTE MÕJU ÄRITEGEVUSELE</p>	
D1	<p>Kui olulised olid teie ettevõtte äritegevuses aastatel 2018–2020 järgmised kliimamuutustest tingitud tegurid?</p> <p>Palun hinnake iga teguri olulisuse määra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kliimamuutustega seotud poliitikameetmed või eeskirjad jm õigusaktid • suurenenud nõudlus toodetele, mis aitavad kliimamuutusi leevendada või nendega kohaneda (nt vähendatud süsinikusaldusega tooted) • kliimamuutustest põhjustatud suurenenud kulud või materjalide hinnad (nt kõrgemad kindlustuskulud, kõrgemad veehinnad, uute protsesside või töövahendite kasutuselevõtt) • ekstreemsetest ilmaoludest põhjustatud mõju äritegevusele (nt varalised kahjud, tööprotsessi häiritus jne) 	<p>Kliimamuutused võivad mõjutada ettevõtte äritegevust ka väljaspool Eestit.</p> <p>Kui kliimamuutustega seotud mõjud teid ei kõneta, siis valige vastusevariant „Mõju puudus / ei olnud asjakohane“.</p>
5.1.	<p>TOOTEUENDUS</p>	
E1	<p>Kas teie ettevõtte tõi aastatel 2018–2020 turule või esitles sihtrühmale ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • uusi kaupu • uusi teenuseid <p>Kas teie ettevõtte tõi aastatel 2018–2020 turule või esitles sihtrühmale ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • täiustatud kaupu • täiustatud teenuseid 	<p>Siin ei lähe arvesse teiste ettevõtete kaupade muutusteta edasimüük või nende üksnes esteetilised täiustused.</p> <p>Uus kaup või teenus võib olla täiesti uus toode, millesarnast ei ole ettevõtte varem pakkinud. Uudseks kaubaks või teenuseks võib pidada ka tooteuenduse käigus põhjalikult uuendatud toodet.</p> <p>Kaup kujutab endast harilikult reaalselt objekti, nagu nutitelefon, mööbliese või pakendis tarkvara, kuid ka allalaaditav tarkvara, muusika ja filmid on kaubad.</p> <p>Teenus on üldjuhul ainetu, nagu jaekaubandus, kindlustus, õppekursused, reisiteenused, konsultatsioonid jms.</p> <p>Arvesse lähevad ka väiksemad, kuid siiski märkimisväärsed muudatused olemasolevates toodetes (kaup või teenus). Täiustus on ka see, kui ettevõtte loob tootest parandatud omadusega versiooni, parendab olemasolevat toodet (kaup või teenus) järkjärgult kindlas suunas, täiendab selle tarbimisomadusi jne.</p> <p>Täiustatud toode (kaup või teenus) on käesolevas küsimustikus ka lahendus, mis on üldiselt juba kasutusel, kuid on uus just teie ettevõttele. Täiustamise tulemusena peaks muutuma toote mõni omadus või talitus. Täienduse käigus võivad lisanduda uued funktsioonid või muudetakse olemasolevaid paremaks, nt kvaliteet, vastupidavus, kasutamise ökonoomsus, taskukohasus, mugavus, kasutajasõbralikkus jne. Toote täiendamise käigus ei pea täiendama kõiki funktsioone ega talitusviise.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
		<p>Kui vastasite vähemalt ühele neist „Jah“, siis liikuge küsimuse E2 juurde. <i>Jälgige suunamist!</i></p> <p>Kui vastasite kõigile „Ei“, siis liikuge küsimuse F1 juurde.</p>
E2	<p>Kas mõni uus või täiustatud toode aastatel 2018–2020 oli ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • selline, mida enne teid ei pakkunud ükski teie konkurent • identne või väga sarnane toodetega, mida teie konkurendid juba pakkusid 	<p>Konkurente käsitletakse ettevõtte kogu turgu silmas pidades, olenemata sellest, kas ettevõtte Eesti turul üldse tegutseb.</p> <p>Konkurent ei pea olema ainult Eestis, vaid võib olla ka väljaspool Eestit.</p>
E3	<p>Palun hinnake, mitu protsenti ettevõtte 2020. aasta müügitulust andsid tooted, mis aastatel 2018–2020 olid uued või täiustatud tooted?</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Uued või täiustatud tooted <p>a) tooted, mida enne teid ei pakkunud ükski teie konkurent</p> <p>b) tooted, mis on identsed või väga sarnased nendega, mida teie konkurendid juba pakkusid</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2. Standardtooted 	<p>Oluline on täita vähemalt jaotused 1 ja 2, mille väärtused peavad andma kokku 100%.</p> <p>Samuti tuleb jälgida, et jaotuste „a“ ja „b“ väärtused peavad kokku andma uute või täiustatud toodete väärtuse ehk jaotuse 1 väärtuse.</p>
E4	<p>Kes oli nende tooteuunduste väljatöötaja?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettevõtte ise • ettevõtte koostöös teise ettevõtte või asutusega • ettevõtte kohandas teises ettevõttes või asutuses väljatöötatud tooteid enda või tarbija soovidele • teine ettevõtte või asutus 	<p>Märkige kõik, mis sobivad.</p> <p>Kontserni kuuluva ettevõtte arvestage oma kontserni ülejäänud ettevõtteid teiste ettevõtetena. Asutustena käsitlege ülikoole, teadusinstituute, mittetulundusühinguid jms.</p>
6.1.	PROTSESSIUUENDUSED	
F1	<p>Kas teie ettevõtte võttis aastatel 2018–2020 kasutusele uusi protsesse või arendas protsesse edasi nii, et need erinesid oluliselt teie varasematest protsessidest mõnes alljärgnevas valdkonnas?</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupade tootmine või teenuste osutamine (s.t põhiprotsess, sh arendus) • logistika-, tarne- või jaotusmeetodid • info- ja sidetehnoloogia (ITK) • raamatupidamine või ostuprotsess • äriprotsesside korraldus või välissuhtluse korraldus (external relations) • töökorraldus, inimressursside juhtimine • turundus: reklaam, pakendamine, hinnakujundus, tootepaigutus, müügijärgsed teenused, jne 	<p>Protsessiuuendus on uue või oluliselt täiustatud tootmisprotsessi, tarnimismeetodi või tootmise tugitegevuse kasutuselevõtt. Uuendus ehk innovatsioon peab olema uudne teie ettevõttele, kuid te ei pea tingimata olema selle uuenduse esimene rakendaja oma turu piirkonnas. Ei ole oluline, kas uuendus töötati välja teie ettevõttes või teistes ettevõtetes või organisatsioonides. Protsessiuuenduse tulemus võib olla lihtsam, odavam, kasutajasõbralikum (nt vähem ootamist) äriprotsess. Muudatus protsessis võib olla ka vähene, aga kui sellel on suur mõju tulemusele, siis on kindlasti tegemist protsessiuuendusega.</p> <p>Raamatupidamise või ostuprotsessi alla kuulub arvepidamine, auditeerimine, finants- ja kindlustustegevus, maksed; hanke- ja sisseostutegevus.</p> <p>Kaupade tootmine või teenuste osutamine (sh arendus) on ettevõtte põhiprotsess, mille käigus muudetakse sisend kaubaks või teenuseks. Siia juurde kuulub ka inseneritegevus ja tehniline testimine ning tootmist toetav analüüs ja sertifitseerimine. Kui ettevõtte põhiprotsess toimub valdkonnas mille kohta küsitakse ka eraldi (nt logistika, ITK, raamatupidamine jne), siis tuleb üldjuhul näidata põhiprotsessi uuendamist real „põhiprotsess“, mitte ettevõtte valdkonna real.</p> <p>Info- ja sidetehnoloogia (ITK) valdkonda kuulub arvutite ning muude elektroonikaseadmete ja -süsteemidega seotud teenuste osutamine, veebimajutus, andmetöötlus ja andmebaasid, andmeedastus ja muu arvutitega seotud teabetgevus.</p> <p>Äriprotsesside korraldus on nt tarneahela juhtimise, kvaliteedi-juhtimise, kulusäästliku tootmise või muu juhtimissüsteemi rakendamine. Siia kuulub ettevõtte strateegiline ja üldjuhtimine, välissuhtluses uute põhimõtete rakendamine.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
		<p>Töökorralduse ja inimressursside juhtimise alla kuulub töötajate värbamine, koolitamine, töökoha korraldamine, palgahaldus.</p> <p>Turunduse ehk reklaami, pakendamise, hinnakujunduse, tootepaigutuse ja müügijärgsete teenuste alla kuulub ka otseturundus (teleturundus), messid, turu-uuringud, klienditugi.</p> <p>Kui vastasite kõigile küsimustele „Ei“, siis liikuge küsimuse G1 juurde.</p>
F2	<p>Kes oli nende protsessiuuenduste väljatöötaja?</p> <ul style="list-style-type: none"> ettevõtte ise ettevõtte koostöös teise ettevõtte või asutusega ettevõtte kohandas või muutis teises ettevõttes või asutuses väljatöötatud tooteid teine ettevõtte või asutus 	<p>Märkige kõik, mis sobivad.</p> <p>Protsessiuuendus hõlmab nii ettevõtte põhifunktsioone, kaupade tootmist, teenuste osutamist kui ka tugifunktsioone, näiteks turustus ja logistika, turundus, müük, müügijärgsed teenused, IKT-teenused, haldus- ja juhtimisfunktsioonid, tehnilised ja inseneriteenused ning toodete ja äriprotsesside arendamine. Protsessiuuenduse korral võib uuendus olla ka ainult ettevõtte enda jaoks. Protsessiuuenduse eesmärk võib olla efektiivsus, ressursitõhusus, usaldusväärsus, vastupidavus, taskukohasus, mugavus.</p> <p>Kui kuulute ettevõtete kontserni, arvestage teise ettevõttega nii kontserniseseid kui ka -väliseid ettevõtteid.</p>
7.1.	<p>UUENDUS NING TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS (TA)</p>	
G1	<p>Kas teie ettevõttes oli aastatel 2018–2020 ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> lõpetatud toote- või protsessiuuendusi töös olevaid uuendusi 2020. aasta lõpus enne lõpule jõudmist pooleli jäetud uuendusi TA-teenuste sisseostu teistelt (sh oma kontserni) ettevõtetelt, riigi- või erasektori teadusasutustelt ettevõttesisest teadus- ja arendustegevust (TA) <p>Kui teie ettevõttes oli ettevõttesisest TA-d, kas see toimus ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> pidevalt, ettevõttes oli püsiv TA-ga tegelev personal aeg-ajalt 	<p>Uuendus on ettevõtte turule toodud uus või oluliselt täiustatud toode (kaup või teenus), samuti uue või oluliselt täiustatud tootmisprotsessi kasutusele võtmine ettevõttes. Uuendustegevus ei pruugi alati lõppeda uue toote või teenuse turule toomisega või lõpetatud tootmisprotsessi täiustamisega. Uuendustegevus võib jääda pooleli või lõppeda enne lõpptulemuseni jõudmist mitmesugustel põhjustel.</p> <p>Lõpetatud uuenduste all mõeldakse uuendusi, mis said valmis 2020. aasta lõpuks, kuid mida ei tutvustatud uuendusena, kuna see oli osa uuendatud või täiustatud tootest, või mille tutvustamine oli kavas peale 2020. aastat.</p> <p>Töös olevate uuenduste all on mõeldud uuendusi, mida ei ole vaatlusperioodi lõpuks lõpetatud.</p> <p>Pooleli jäetud uuenduste all on mõeldud uuendusi, mis katkestati enne nende valmis saamist.</p> <p>Teadus- ja arendustegevus (TA) on süstemaatiline tegevus, mille eesmärk on saavutada uus teadmine või kasutada olemasolevaid teadmisi uute rakenduste väljatöötamiseks. Sageli on TA põhielement prototüüpide arendamine.</p> <p>Kui vastasite küsimustele E1, F1 ja G1 „Ei“, siis liikuge küsimuse H1 juurde.</p>
G2	<p>Kas teie ettevõttel oli 2020. aastal alljärgnevalt nimetatud kulutusi uuendustele ning teadus- ja arendustegevusele (TA)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ettevõttesisised TA-kulutused kulutused sisse ostetud TA-le (sh oma kontserni ettevõtetelt) kõik muud uuendustega seotud kulutused (v.a TA-kulutused) <p>Kui teie ettevõttel oli 2020. aastal kõiki muid uuendusega seotud kulutusi (v.a TA-kulutused), siis millised kulutused need olid?</p> <ul style="list-style-type: none"> kulutused oma töötajatele, kes osalesid uuendustegevuses 	<p>Pange tähele, et küsimuses G2 peetakse silmas üksnes <u>uuenduslikule tegevusele ning teadus- ja arendustegevusele (TA)</u> 2020. aastal tehtud kulutusi.</p> <p>Teadus- ja arendustegevus (TA) on <u>süstemaatiline</u> tegevus, mille eesmärk on uus teadmine või olemasolevate teadmiste kasutamine uute rakenduste väljatöötamiseks. Sageli on TA põhielement prototüüpide arendamine.</p> <p>Ettevõttesisised TA-kulutused on intellektuaalomandi litsentsikulud, teadus- ja arendustegevuse käigus kasutatavate tavapäraste uurimisvahendite kulu ning teadus- ja arendustegevusega seotud materiaalsete varade kulu. Samuti hõlmab see disaini- ja tarkvaraarenduskulusid. Ka disaini ja tarkvaraarendus võivad olla teadus- ja arendustegevuse osa, kui nende kaudu saadud tulemusi kasutatakse teadus- ja arendustegevuse projektides ning nende tulemus on ebaselge.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
	<ul style="list-style-type: none"> • kulutused teenustele, materjalidele ja varudele, mis soetati teistelt ettevõtetelt uuenduste tegemiseks • kulutused põhivarale (masinate, seadmete, tarkvara, intellektuaalomandiõiguste soetamine) uuenduste tegemiseks 	<p>Ettevõtted, kes teevad teadus- ja arendustegevust ning muud uuendustegevust teistele ettevõtetele osutatava teenusena, peaksid kõnealused kulud arvestama kogukulude all. Uuenduskuludena arvestage ainult ettevõtte enda uuenduste jaoks tehtud kulusid.</p> <p>Kulutused uuendustegevuses osalenud töötajatele on personali koolitamisega seotud kulud. Siia kuuluvad tasud sisse ostetud kursuste eest, reisi ja elamise eest koolituste ajal, õppematerjalide, personali ettevõttesisesest koolitamisest töötajate ning ettevõttesisestest koolituskeskuste haldus- ja muude kulude eest. Töötajate koolituskulude alla ei tohi liigitada klientide ja teiste ettevõtte mittetöötavate isikute koolitamisest kulusid ning kutsealusõppe kulusid (nt praktikantide koolitamisest).</p> <p>Kulutused põhivarale (masinate, seadmete, tarkvara, intellektuaalomandiõiguste soetamine) uuenduste tegemiseks on tehtud materiaalse ja mittemateriaalse põhivara omandamisel, näiteks masinad, seadmed, hooned, maa, ehitused, kapitaliseeritud tarkvara ja muu põhivara soetus. Siia alla ei liigitu põhivara soetus, mis on kantud ettevõttesisesest teadus- ja arendustegevuse kulude alla. Küll aga kuuluvad siia ettevõtte enda toodetud kapitaliseeritud varad (nt ettevõttes toodetud kapitaliseeritud tarkvara, kapitaliseeritud arenduskulud), mis ei ole teadus- ja arendustegevus.</p>
8.1.	FINANTSEERIMINE	
H1	<p>Kas teie ettevõtte üritas saada või sai aastatel 2018–2020 raha ettevõtte aktsiate müügist?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ei üritanud • üritasime, kuid edutult • jah, saime raha <p>Juhul, kui teie ettevõtte sai aktsiate müügist raha, siis kas vähemalt osa saadud rahast kasutati TA-ks või muuks uuenduslikuks tegevuseks?</p>	<i>Palun valige ainult üks, kõige sobivam.</i>
H2	<p>Kas teie ettevõtte üritas saada või sai aastatel 2018–2020 laenu ettevõtte rahastamiseks?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ei üritanud • üritasime, kuid edutult • jah, saime raha <p>Juhul, kui teie ettevõtte sai laenu ettevõtte rahastamiseks, siis kas vähemalt osa saadud rahast kasutati TA-ks või muuks uuenduslikuks tegevuseks?</p>	Siia kuulub ka võlakirjade müük, arvelduskrediit, liisimine. Siia ei kuulu tarnija krediit.
H3	<p>Kas teie ettevõtte sai aastatel 2018–2020 rahalist toetust ... ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • omavalitsusasutustelt • riigilt • Euroopa Liidu teadus- ja innovatsiooniprogrammist Horisont 2020 • Euroopa Liidu muudelt institutsioonidelt <p>Kui vastasite „Jah“, siis kas vähemalt osa saadud rahast kasutati TA-ks või muuks uuenduslikuks tegevuseks?</p>	<p>Rahaline toetus on subsideeritud laenud, laenu tagatised ja rahaline toetus grantide kaudu. Siia ei kuulu lepingu alusel avaliku sektori tellitud uurimis- ja arendustegevuse või muu uuendustegevuse eest saadud tasu.</p> <p>Riigilt uuendustegevuseks saadud rahaline toetus, sh riiklikku toetust vahendatelt sihtasutustelt või ministeeriumidelt. Siia kuuluvad ka Euroopa Liidu tõukefondide kaasrahastatud toetused.</p> <p>Euroopa Liidu muudelt institutsioonidelt saadud rahalise toetuse alla ei kuulu Euroopa Liidu tõukefondide kaasrahastatud toetused, mida vahendavad ministeeriumid või sihtasutused.</p>
9.1.	KOOSTÖÖ	

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
I1	<p>Kas teie ettevõtte tegi aastatel 2018–2020 teiste ettevõtete või asutustega koostööd ...?</p> <ul style="list-style-type: none"> • teadus- ja arendustegevuses (TA) • muude uuenduste tegemisel (v.a TA) • muus ärilises tegevuses, mis ei ole uuendused ega TA 	<p>Koostöö all peetakse silmas aktiivset ühistegevust teiste ettevõtete või organisatsioonidega. Koostöö ei pea ärilist kasu teenima.</p> <p>Juhul kui vastasite vähemalt KAHELE ESIMESELE küsimusele „Ei“, siis liikuge küsimuse J1 juurde.</p>
I2	<p>Palun märkige koostööpartnerite juurde, kellega tegite koostööd Eestis, EL-s, EFTA-s või ülejäänud riikides:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasumitaotluseta organisatsioonid • avaliku sektori kliendid • riiklikud või avaliku sektori uurimisinstituudid • ülikoolid või muud kõrgkoolid • teie kontserni kuuluvad ettevõtted • erasektori ettevõtted väljaspool teie ettevõtet või väljaspool kontserni • konsultatsioonifirmad, eralaborid, erasektori teadusasutused • seadmete, materjalide, komponentide või tarkvara tarnijad • ettevõtte kliendid • ettevõtte konkurendid • ülejäänud ettevõtted 	<p><i>Valige kõik, mis sobivad.</i></p> <p>Euroopa Liidu riigid (v.a Eesti): Austria, Belgia, Bulgaaria, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi, Ungari, Ühendkuningriik</p> <p>EFTA riigid: Island, Norra, Šveits, Liechtenstein</p>
10.1.	TAKISTUSED	
J1	<p>Kuidas mõjutasid järgmiste valdkondade õigusaktid teie ettevõtte uuendustegevust aastatel 2018–2020?</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarbijakaitse, tarbija ohutus • keskkond • intellektuaalomand • maksud • tööhõive, töötajate ohutus, sotsiaalküsimused • andmekaitse 	<p>Arvestage nii Eestis, Euroopa Liidus kui ka väljaspool Euroopa Liitu kehtivaid õigusakte.</p> <p>Üks õigusakt võib mõjutada uuendustegevust mitut moodi. Näiteks kui tarbijakaitse hõlbustas üht uuendust, kuid raskendas teist, siis tuleb märkida mõlemad variandid.</p>
J2	<p>Mil määral takistasid alljärgnevad tegurid teie ettevõtte uuendustegevust aastatel 2018–2020?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettevõttesiseste rahastamisallikate nappus • puuduvad krediivõimalused või erakapitali investeeringud • raskused riiklike toetuste või soodustuste saamisel • uuendustega kaasnevad suured kulud • kvalifitseeritud töötajate nappus ettevõttes • puuduvad koostööpartnerid • ettevõttevälistele teadmistele juurdepääsu puudumine • ebaselge turunõudlus teie uuenduste järele • liiga tugev konkurents turul • ettevõttel on muud eesmärgid/prioriteedid 	<p>Hinnang takistustele olenemata sellest, kas uuendus juurutati, jäeti pooleli, sellest loobuti või uuendusi ei olnud.</p> <p>Takistuse olulisus: kõrge, keskmine, madal, ei ole takistus</p> <p>Iga takistuse kohta tuleb valida üks.</p>
11.1.	KESKKONNAALNE UUENDUSTEGEVUS	
K1	<p>Kas teie ettevõtte rakendas aastatel 2018–2020 keskkonnasõbralikke uuendusi?</p> <p>Kui jah, siis märkige, kui suur oli nende uuenduste panus iga keskkonnakasu teguri puhul.</p>	<p>Keskkonnaalane uuendus on uus või täiustatud toode (kaup või teenus) või protsess, mis toob keskkonnakasu.</p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
	<p>Keskkonnakasu tegurid teie ettevõtte tööprotsessis</p> <ul style="list-style-type: none"> • materjalide või vee kasutamise vähendamine tööprotsessis • energiakasutamise või CO₂ jalajälje vähendamine (nt CO₂ emissiooni vähendamine) • pinnase-, müra-, vee- või õhusaaste vähendamine • materjalide koostisesse vähem saastavate või vähem mürgiste lisainete lisamine • osa fossiilkütuste asendamine taastuva energiaga • taaskasutatud prügi, vee või materjalide kasutamine ettevõtte sees või müügiotsuses <p>Keskkonnakasu tegurid teie toodete kasutamisel klientide poolt</p> <ul style="list-style-type: none"> • energiakasutamise või CO₂ jalajälje vähendamine • pinnase-, müra-, vee- või õhusaaste vähendamine • toote taaskasutamise hõlbustamine • toote eluea pikendamine tänu pikemaajalistele ja vastupidavamatele toodetele 	<p><i>Kui ettevõtte ei ole rakendanud keskkonnasõbralikke uuendusi, siis valige „Ei“ iga teguri puhul.</i></p> <p><i>Kui vastasite eitavalt kõigile küsimuse K1 vastusevariantidele, siis liikuge edasi küsimuse L1 juurde.</i></p>
K2	<p>Kuivõrd mõjutasid alljärgnevad tegurid aastatel 2018–2020 teie ettevõtet keskkonnakasu toovaid uuendusi tegema? Palun hinnake iga teguri olulisuse määra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keskkonnaalased eeskirjad jm õigusaktid • keskkonnaga seotud maksud või kulud • tulevikus oodatavad keskkonnaalased eeskirjad vm õigusaktid või maksud • riigi toetused või finantsmeetmed keskkonnaalaseks innovatsiooniks • olemasolev või oodatav nõudlus turul keskkonnalaseks innovatsiooniks • ettevõtte maine arendamine • vabatahtlikud algatused ettevõtte tegutsemissektoris, et rakendada keskkonnakasu tegureid • suured energia-, vee- või materjalikulud • vajadus vastata avaliku sektori hangete nõuetele 	<p>Hinnang takistusele olenemata sellest, kas keskkonnauuendus juurutati, jäeti pooleli või sellest loobuti.</p> <p>Olulisuse määr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kõrge • Keskmine • Madal • Mõju puudus / ei olnud asjakohane
12.1.	ETTEVÕTTE ÜLDANDMED	
L1	<p>Kui suur oli 2020. aastal müügitulu osatähtsus (%) kliendirühmade kaupa?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti klientide müügitulu • EL-i ja EFTA riikide klientide müügitulu • muude riikide klientide müügitulu 	<p><i>Pange tähele, et read L1_1 + L1_2 + L1_3 peavad andma kokku 100%.</i></p>

Tabeli/küsimuse kood	Küsimus	Selgitus
L2	<p>Kas teie ettevõttel oli 2020. aastal alljärgnevaid kulutusi?</p> <p>Kui jah, siis kui suured olid need kulutused 2020. aastal?</p> <ul style="list-style-type: none"> • masinate, seadmete, ehitiste ja muu põhivara soetamine • turundus, kaubamärgi kujundamine, reklaam (sh ettevõttesisesed ja ostetud teenuste kulud) • töötajate koolitamine • tootedisain (sh ettevõttesisesed ja ostetud teenuste kulud) • tarkvaraarendus, andmebaaside töö ja andmeanalüüs (sh ettevõttesisesed ja ostetud teenuste kulud) • intellektuaalomandi dokumentide esitamine, registreerimine ja jälgimine ning intellektuaalomandi ostmine või litsentsimine teistelt 	<p><i>Siin küsitakse kulutusi ettevõtte kogu tegevuse kohta, mitte üksnes uuendustegevusega seotud kulutusi.</i></p> <p>Kui teie ettevõttel ei ole võimalik täpseid summasid nimetatud kulurühmade kaupa anda, siis palun märkige ligikaudne väärtus.</p>
13.	Küsimustiku täitmiseks kulunud aeg	Palun hinnake, kui palju aega küsimustiku täitmiseks, kaasa arvatud juhendiga tutvumiseks, andmete kogumiseks ja ettevalmistamiseks kulub.
	Täitmise aeg tundides	Kõigi töötajate kulutatud tundide arv kokku. Küsimustiku täitmisele kulunud aja sisse arvestatakse ka juhendiga tutvumise, küsimustiku jaoks vajalike andmete kogumise ja ettevalmistamise aeg.
	Täitmise aeg minutites	Kõigi töötajate kulutatud minutite arv kokku. Küsimustiku täitmisele kulunud aja sisse arvestatakse ka juhendiga tutvumise, andmete kogumise ja ettevalmistamise aeg. Lubatud väärtuste vahemik on 0–59.

METOODIKADOKUMENDID

Oslo Manual 2018. Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition

<http://www.oecd.org/sti/oslo-manual-2018-9789264304604-en.htm>

Joseph A. Schumpeter (1883–1950), Austria majandusteadlane tõi majandusteadusesse dünaamil ja muutusel rajaneva mõtlemise, mille üks olulisemaid alustalasid on innovatsioon. Ta töötas välja innovatsiooni mõiste, mis on kasutusel praeguseni ja leidnud laialdast kinnitust. Schumpeteri mõiste kohaselt on innovatsioon leiutise, avastuse, uue või olemasoleva teadmise uudne kasutamine majanduslikus protsessis. Kasutamise eesmärk on konkurentsieelise, ideaalis isegi lühiajalise monopoli loomine. Innovatsiooni kutsuvad esile ettevõtjad, kes sellisel moel tõukavad ja tekitavad majanduse arengut.

Schumpeteri enda sõnade kohaselt on igasugune „teistmoodi rakendamine“ majanduslikus sfääris innovatsioon.